

Vanavond heb ik de 'blues'...

Απόψε είναι βαριά

Στίχοι και μουσική: Γιώργος Μητσάκης

Απόψε είναι βαριά, απόψε είναι βαριά,
Απόψε είναι βαριά, η δόλια μου καρδιά.
Θα γείρω το κεφάλι μου, σε κρύο μαξιλάρι
Και με τα μαύρα δάκρυα, ο ύπνος θα με πάρει.
Απόψε είναι βαριά, απόψε είναι βαριά
Απόψε είναι βαριά, η δόλια μου καρδιά.

Απόψε ο φτωχός, απόψε ο φτωχός
Απόψε ο φτωχός, θα μείνω μοναχός
Ερήμωσαν τα πέρατα, σκοτείνισαν οι δρόμοι
Κι εμένα το κορίτσι μου, δεν φάνηκε ακόμη
Απόψε ο φτωχός, απόψε ο φτωχός
Απόψε ο φτωχός, θα μείνω μοναχός

Zwaar is vanavond

Tekst en muziek: Yorgos Mitsakis

Zwaar is vanavond, zwaar is vanavond,
Zwaar is vanavond, mijn arme hart.
Ik zal mijn hoofd vlijen op een koud kussen
En met zwarte tranen, zal ik in slaap vallen.
Zwaar is vanavond, zwaar is vanavond,
Zwaar is vanavond, mijn arme hart.

Vanavond zal de arme, vanavond zal de arme,
Vanavond zal de arme ik helemaal alleen zijn.
Het is overal doodstil, de straten zijn donker,
En mijn meisje is nog niet op komen dagen.
Vanavond zal die arme, vanavond zal die arme,
Vanavond zal die arme ik helemaal alleen zijn.

Het allereerste rebétiko-lied dat ik ooit – ergens in de jaren zestig – hoorde was *Apopse ine variá*. Het stond op een van de eerste Griekse elpees die ik indertijd kocht: 'Greek Island & Mountain Songs'. Het gaat hier om opnamen van 'The Royal Greek Festival Company', de muziek- en dansgroep onder leiding van Dora Stratou¹. Prachtige muziek uit de Pontos, Epirus, de Egeïsche eilanden, de Peloponnesus. Maar ook een drietal nummers die geografisch wat moeilijker te plaatsen waren en op de hoes 'popular dances' heetten.

De LP was in 1957 uitgebracht door een Amerikaanse platenmaatschappij, *Counterpoint/Eso-teric*, die ergens in Hollywood zat. Op de achterkant van de hoes stond een uitgebreide toelichting op de muziek van de hand van Fivos Anoyanakis, musicoloog en muzikaal adviseur van Dora Stratou.

Dankzij de film *Zorba de Griek* (1964) hadden begrippen als *bouzouki* en *sirtaki* voor mij in die tijd al wel een vertrouwde klank. Pas veel later kwam ik er achter dat er nog een heel muziekgenre was, waar ik totaal geen weet van had en dat *rebétika* heette.

De 'popular dances', met als instrumenten bou-

zouki en gitaar, vond ik ronduit fascinerende muziek. Eerst klonk een majestueuze instrumentale *chasápiiko*, halverwege overgaand in een pittige *chasaposérviko*, dan een prachtig gezongen, weemoedige *zeibékiko*: *Apopse ine variá*, en daarna een opgewekte instrumentale *zeibékiko*, die ook weer afgesloten werd met een up-tempo *chasaposérviko*. Mooi puntig kristalhelder bouzoukispel en een gitarist die voorbeeldig volgt en de juiste cadans weet aan te brengen. Het voor *rebétika* zo typerende geluid van de *baglamás* ontbrak, maar dat viel mij niet op, want ik had toen nog nooit (van) een *baglamás* gehoord.

Ik had geen idee waar het lied over ging, maar mooi en droevig was het zeker. Wie het lied zong werd niet vermeld, evenmin als de namen van de bouzoukispeler en de gitarist. Nu, veertig jaar na dato, hoor ik voor het eerst dat *Apopse* niet – zoals ik altijd gedacht had – door een vrouw gezongen wordt, maar door een man. Het verschil is ook erg moeilijk te horen. Het lied is een compositie van Yorgos Mitsakis (1921 - 1993). De onbekende zanger wijkt hier en daar enigszins van de oorspronkelijke tekst af en zingt maar twee van de drie coupletten.

Bouzoukispeler en gitarist weten met hun sprankelend spel te voorkomen dat het nummer afglijdt naar het smartlapniveau.

Inmiddels ken ik meerdere uitvoeringen (ook de oorspronkelijke versie van Mitsakis zelf uit 1952), maar niet één kan er tippen aan die van deze mysterieuze *kompanía*. Qua melodie en tekst is dit lied zeker niet het absolute hoogtepunt, maar voor mij was het wel het begin van een jarenlange *rebétika*-verslaving.

Oktober vorig jaar waren we in Athene. Het was weer een aaneenschakeling van 'levende muziek' avonden. Op een van die avonden kon ik het niet nalaten *Apopse* in te zetten. Gelukkig viel mijn *parea* mij onmiddellijk bij, want – schande! – na veertig jaar ken ik de tekst van dit lied nog steeds niet helemaal uit mijn hoofd...

Het lied 'Apopse ine varia' en de twee instrumentale stukken zijn te beluisteren op YouTube.

Met dank aan Hero Hokwerda en Bas Plaatsman.

Dora Stratou

¹ Nog steeds worden muziek- en dansvoorstellingen gegeven in het Dora Stratou openluchttheater op de Filopappou-heuvel in Athene.